

STOCKHOLM GÖTEBORG BORÅS JÖNKÖPING HELSINGBORG

GWA ARTIKELSERIE

Titel: Förslag till ny lag om valfrihetssystem – ett alternativ till lagen om offentlig upphandling

Rättområde: Offentliga verksamheter

Författare: Carin Gustavsson

Datum: 2008-08-28

En ny svensk utredning (SOU 2008:15) föreslår att en ny lag, lag om valfrihetssystem, LOV, införs. Lagen är avsedd att fungera som ett frivilligt verktyg för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva verksamhet genom att överlåta valet av utförare till brukaren/invånaren. Ett syfte med lagen är även att främja en mångfald av utövare. Den föreslagna lagen är ett alternativ till lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, och kan tillämpas på handikapp- och äldreomsorg samt hälso- och sjukvårdstjänster.

Genom den nya lagen ges den enskilde brukaren utökad möjlighet att välja utförare av vården. Idag har en myndighet att välja på att driva verksamheten i egen regi eller att sluta avtal med externa leverantörer om utförandet av tjänster efter en upphandling enligt LOU. Genom den nya lagen får myndigheten möjlighet att använda sig av LOV och därigenom sluta avtal med externa leverantörer.

I korthet innebär förfarandet enligt LOV att de leverantörer som är intresserade av att utföra tjänster inom myndighetens valfrihetssystem lämnar sin ansökan till myndigheten. Myndigheten bedömer om de utförare som ansökt uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget. Om så är fallet har leverantören rätt att få teckna avtal med myndigheten. Till skillnad från LOU ska anbudet inte bedömas enligt principerna om

”ekonomiskt mest fördelaktiga” eller ”lägsta pris”. Alla utförare som uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget antas i systemet.

Enligt lagförslaget ansvarar myndigheten för att brukaren får fullödlig information om valfrihetssystemet och om samtliga de utförare som brukaren kan välja emellan. Informationen ska vara saklig, relevant, lättförståelig, lättillgänglig och framför allt jämförbar när det gäller olika utförare.

Valet är en möjlighet för brukaren. Den som inte vill välja ska kunna avstå. Brukaren blir i dessa fall hänvisad till det ickevals-alternativ som myndigheten har bestämt i förväg. Samma kvalitetskrav ställs på ickevalsalternativet som på övriga utförare.

Den enskilde ska också på ett enkelt sätt ges möjlighet till byte av utförare. Det är den enskildes möjlighet till val och omval som är själva kärnan i systemet och som avses bidra till att kvaliteten i tjänsterna upprätthållas och vidareutvecklas.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

2008-08-28

Carin Gustavsson, advokat på Gärde Wesslau Advokatbyrå, Göteborg.